

וועדת הכספים

סקירה כלכלית

ד"ר קרנית פלוג

נגידת בנק ישראל

7 ביולי, 2014

על מה נדבר:

✓ הסביבה המקרו כלכלית

✓ המדיניות המוניטרית

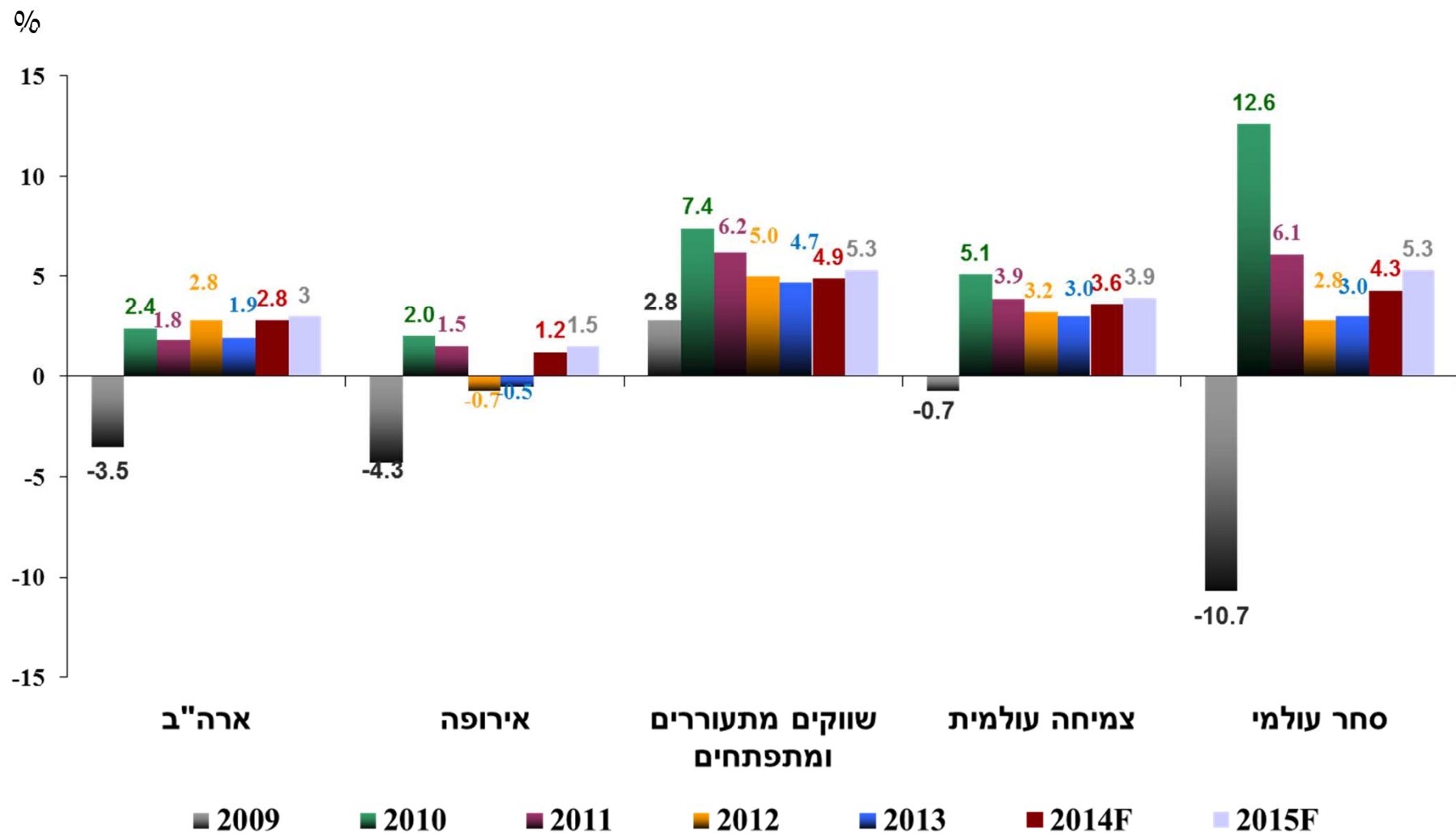
✓ שוק מטבע החוץ

✓ יציבות פיננסית

✓ המצב הפיסקלי

הסביבה המאקרו כלכלית

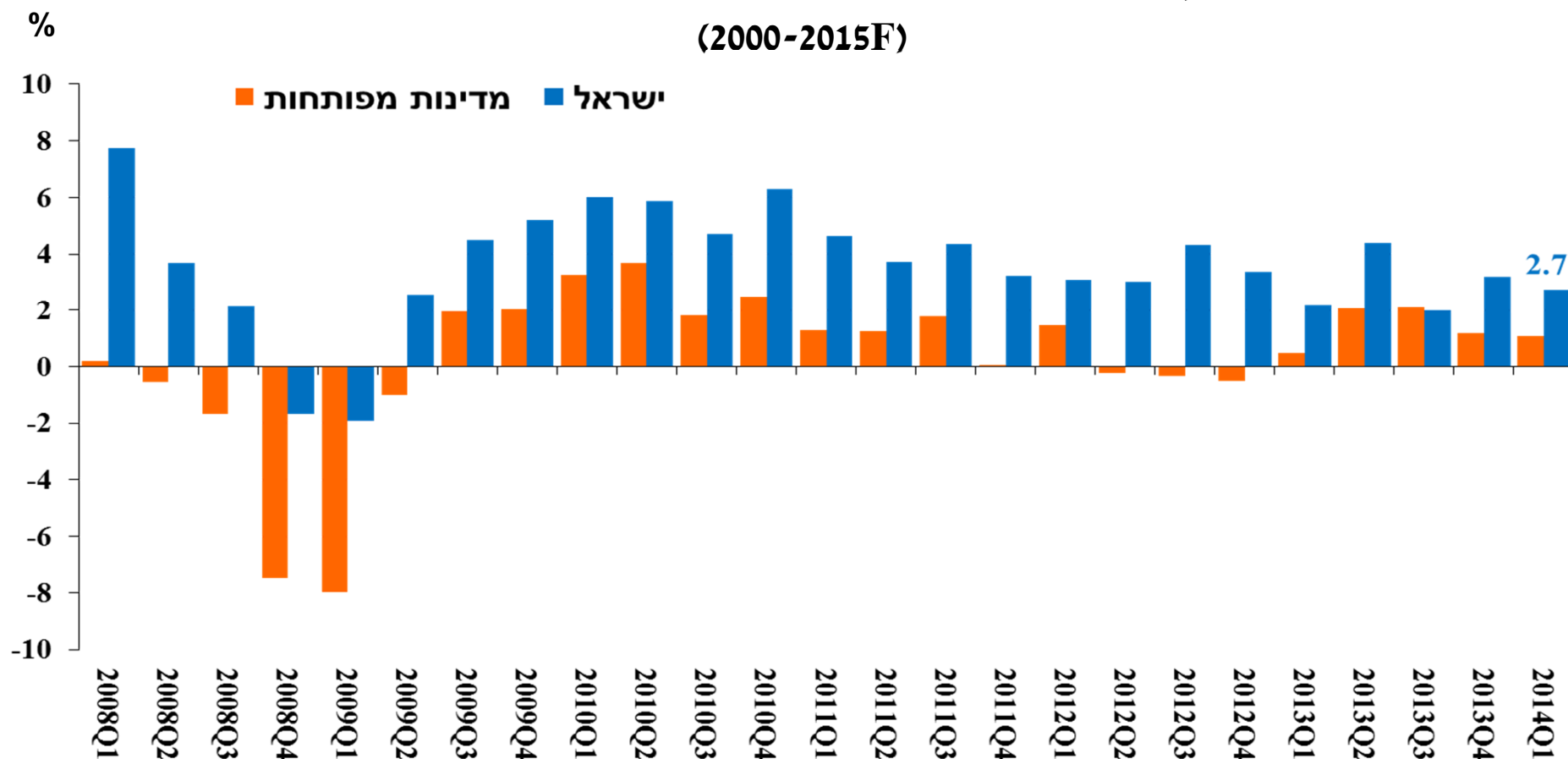
המשק העולמי: צמיחת התוצר והסחר העולמי (2009-2015F)

הצמיחה בישראל מתואמת עם הצמיחה במדינות המפותחות וגבוהה ממנה

שיעורי הצמיחה בישראל ובמדינות המפותחות*

(2000-2015F)

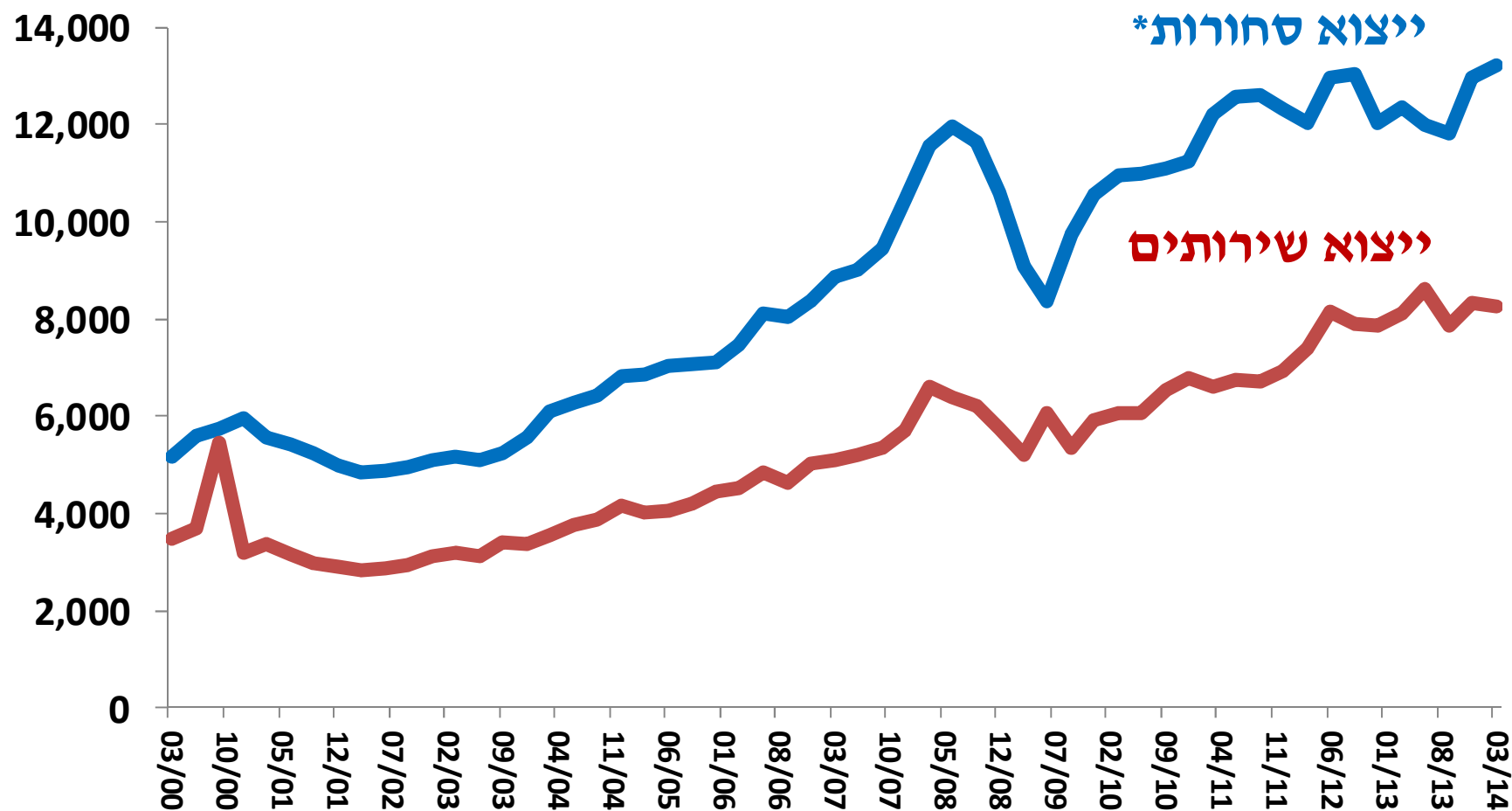
* ממוצע פשוט של שיעורי הצמיחה ב-21 מדינות עשירות מתוך מדינות ה-OECD למעט לוקסמבורג ואיסלנד.
 ** כולל הפקת הגז מקידוח תמר. ללא הפקת הגז צמיחת התוצר ב-2013 הינה 2.5%, והתחזית ל-2014 היא -2.8%.
 מקור: נתוני ה-OECD ועיבודי בנק ישראל

הייצוא של ישראל

(מיליוני דולרים, רבעוני, מנוכה עונתיות, 2000-2014)

\$M

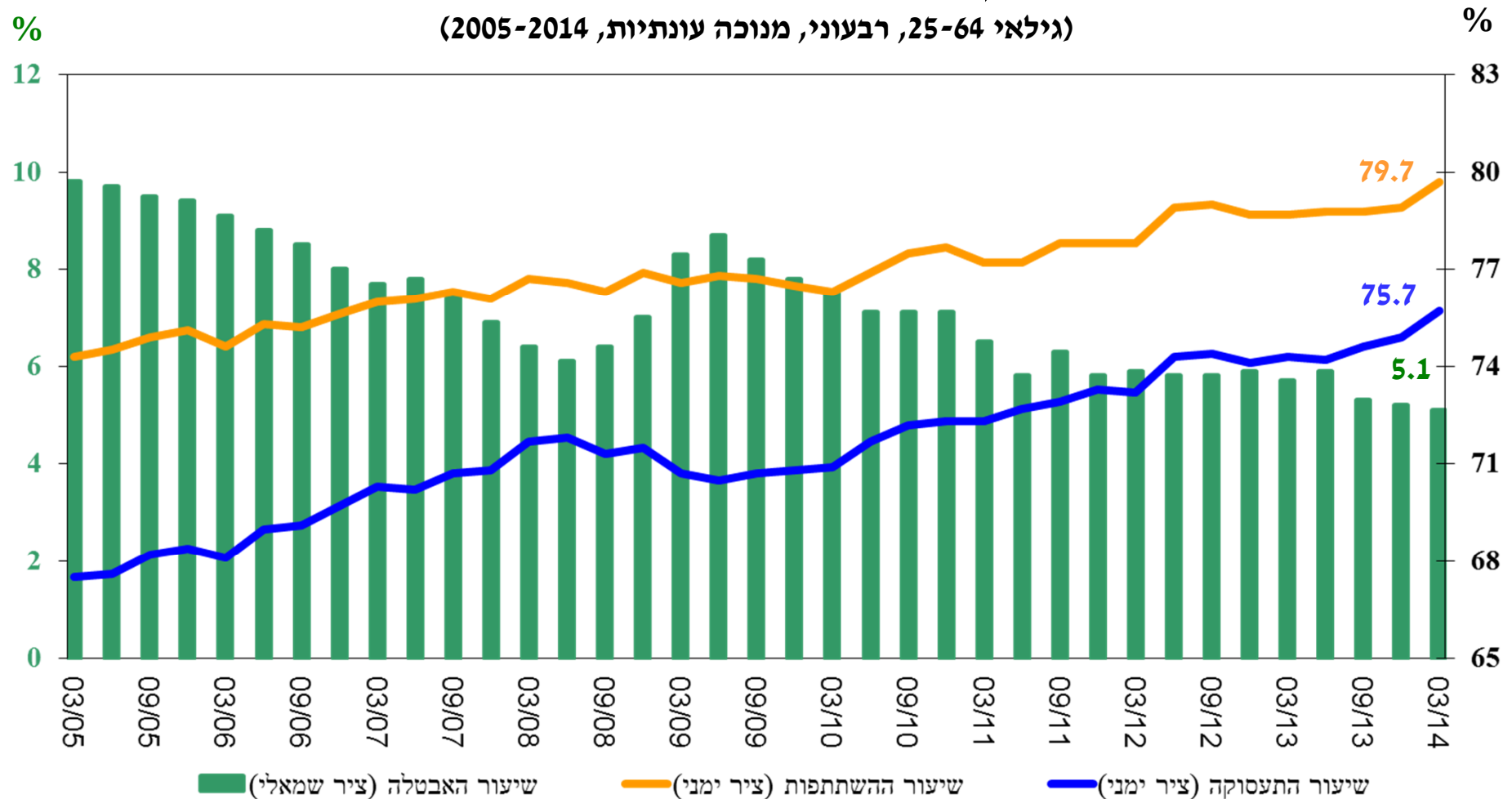
* סחורות ללא או"מ ויהלומים, נתוני מאזן התשלומים

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ירידה בשיעור האבטלה במקביל לעלייה בשיעורי ההשתתפות והתעסוקה

שיעור התעסוקה, שיעור האבטלה ושיעור ההשתתפות

(גילאי 25-64, רבעוני, מנוכה עונתיות, 2005-2014)

* סקר כוח אדם החדש משורשר משנת 2011 אחורה בהתייחס לנתוני סקר כ"א הישן, ומתבסס על מקדמי סקר כ"א החדש

מקור: סקר כוח אדם, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

שוק הדיור

סקר מחירי הדירות מול מדד הדיור

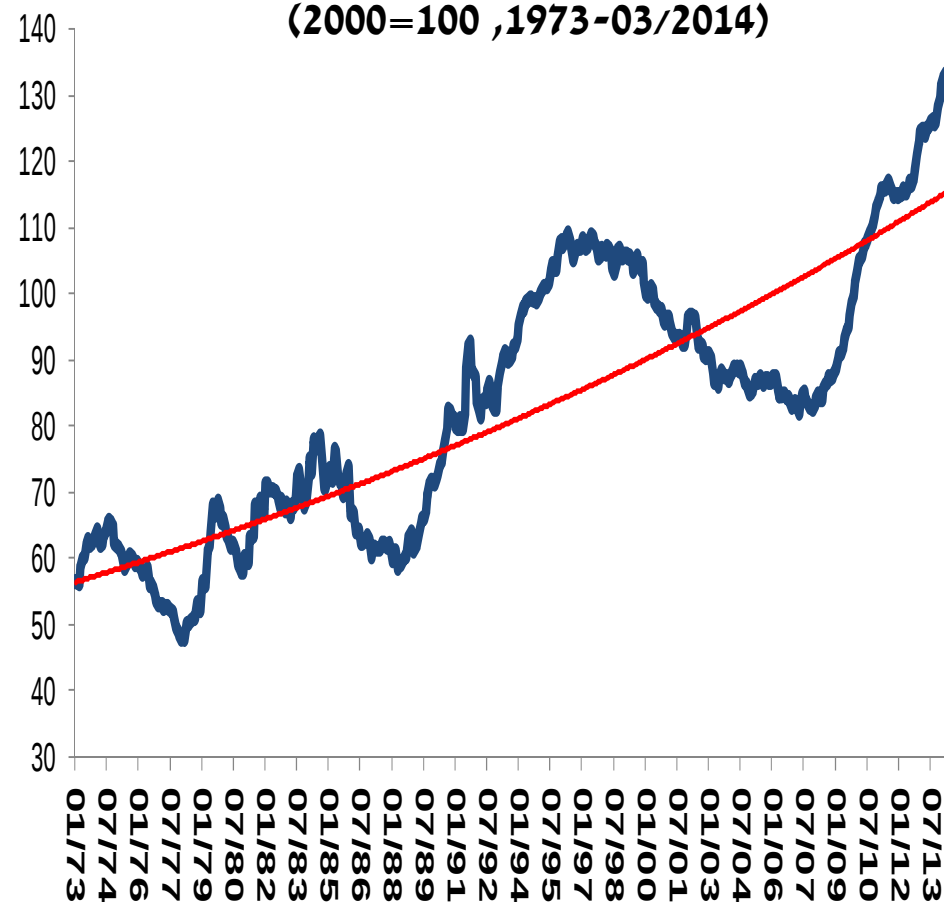
(ינואר 2008=100)

מדד המחיר הריאלי של הדירות

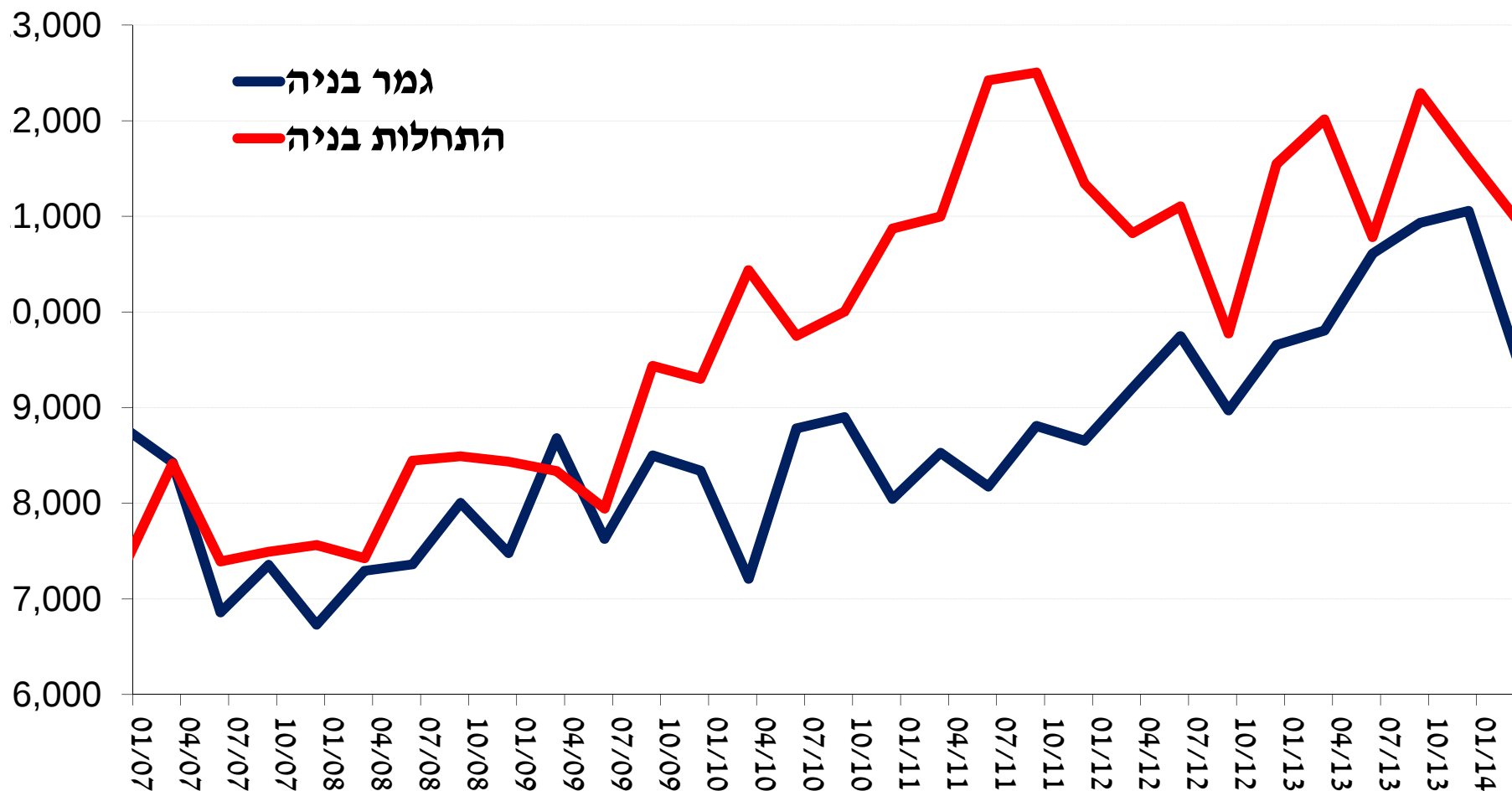
ביחס למדד המחירים לצרכן

(2000=100, 1973-03/2014)

התחלות וגמר בניה - מספר דירות (ינואר 2007-מרץ 2014, מנוכה עונתיות)

המדיניות המוניטרית

מדיניות בנק ישראל

עמידה במטרות בנק ישראל:

- שמירה על יציבות מחירים, כמטרה מרכזית
- תמיכה במדיניות הכלכלית ובמיוחד בצמיחה, בתעסוקה ובצמצום הפערים
- תמיכה ביציבות המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה

כלי המדיניות של בנק ישראל בתקופה האחרונה:

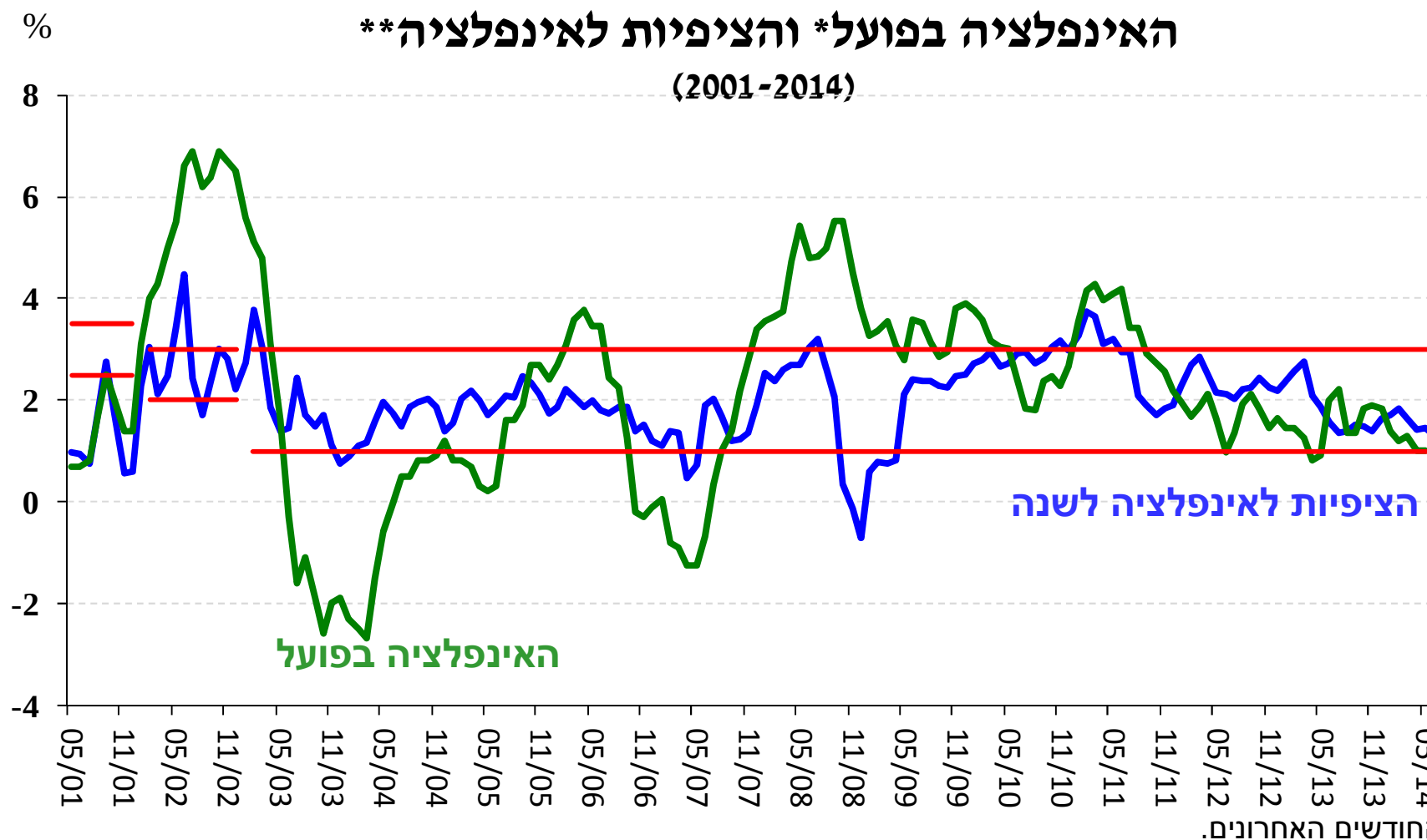
כלים מוניטריים:

- ריבית בנק ישראל
- התערבות ישירה בשוק מטבע החוץ

כלים יציבותיים:

- צמצום הסיכונים בשוק המשכנתאות באמצעות מגבלות שונות

האינפלציה בפועל בתחתית היעד והציפיות לאינפלציה בתוך תחום היעד

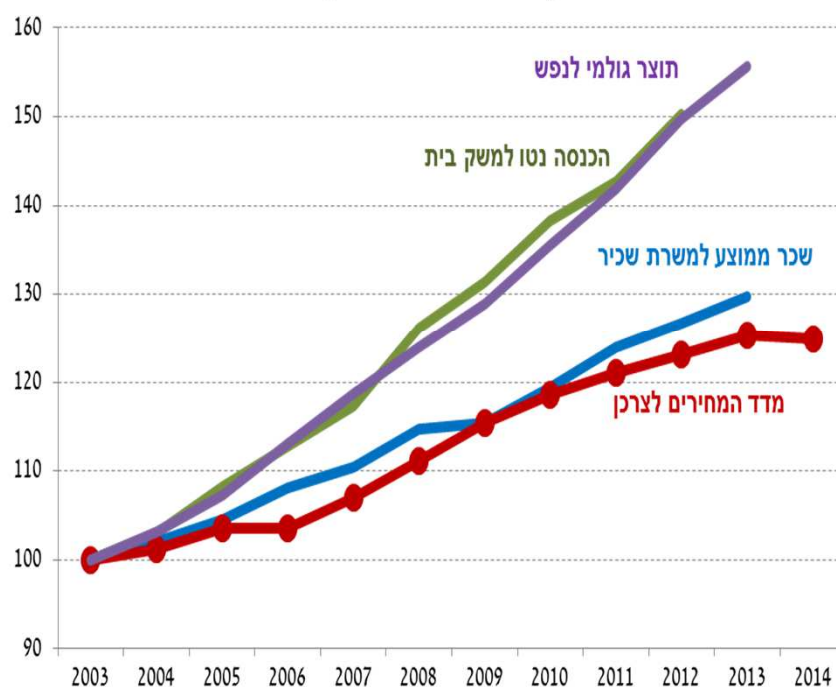

** ל-12 חודשים, נגזרות משוק ההון.

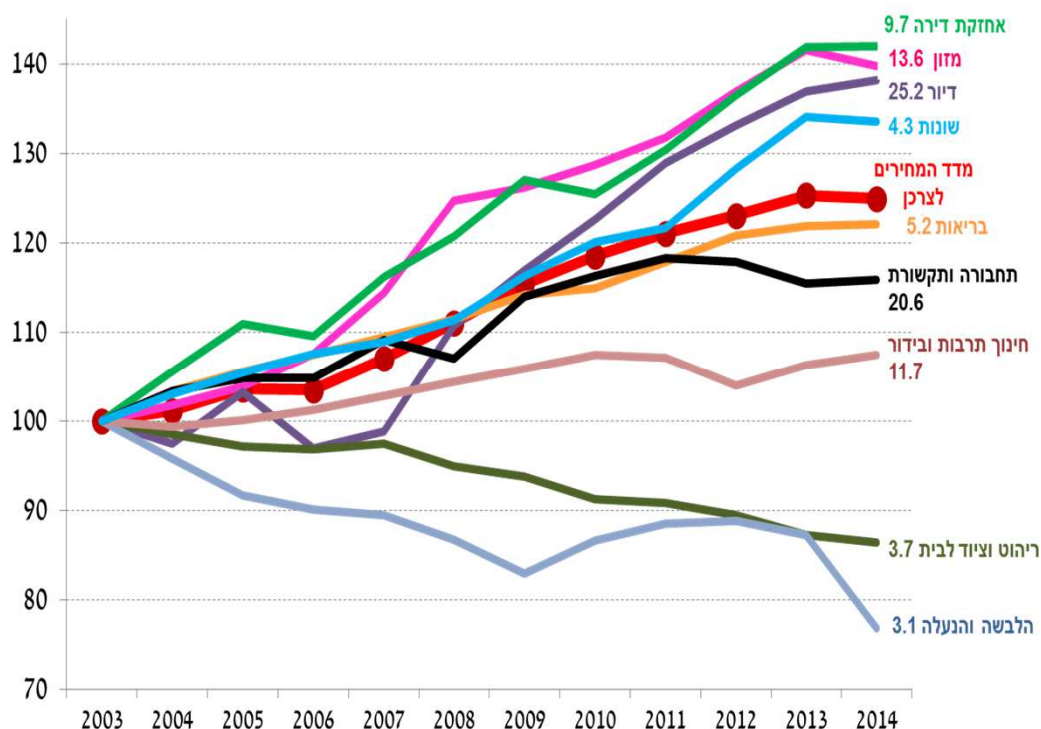
מקור: בנק ישראל

מדד המחירים לצרכן לפי סעיפים והכנסת משקי הבית

השכר הממוצע למשרת שכיר, ההכנסה נטו
למשק בית*, התוצר לנפש ומדד המחירים
לצרכן
(2003-2014)

פירוק מדד המחירים לצרכן לפי סעיפים
ראשיים
(2003-2014)

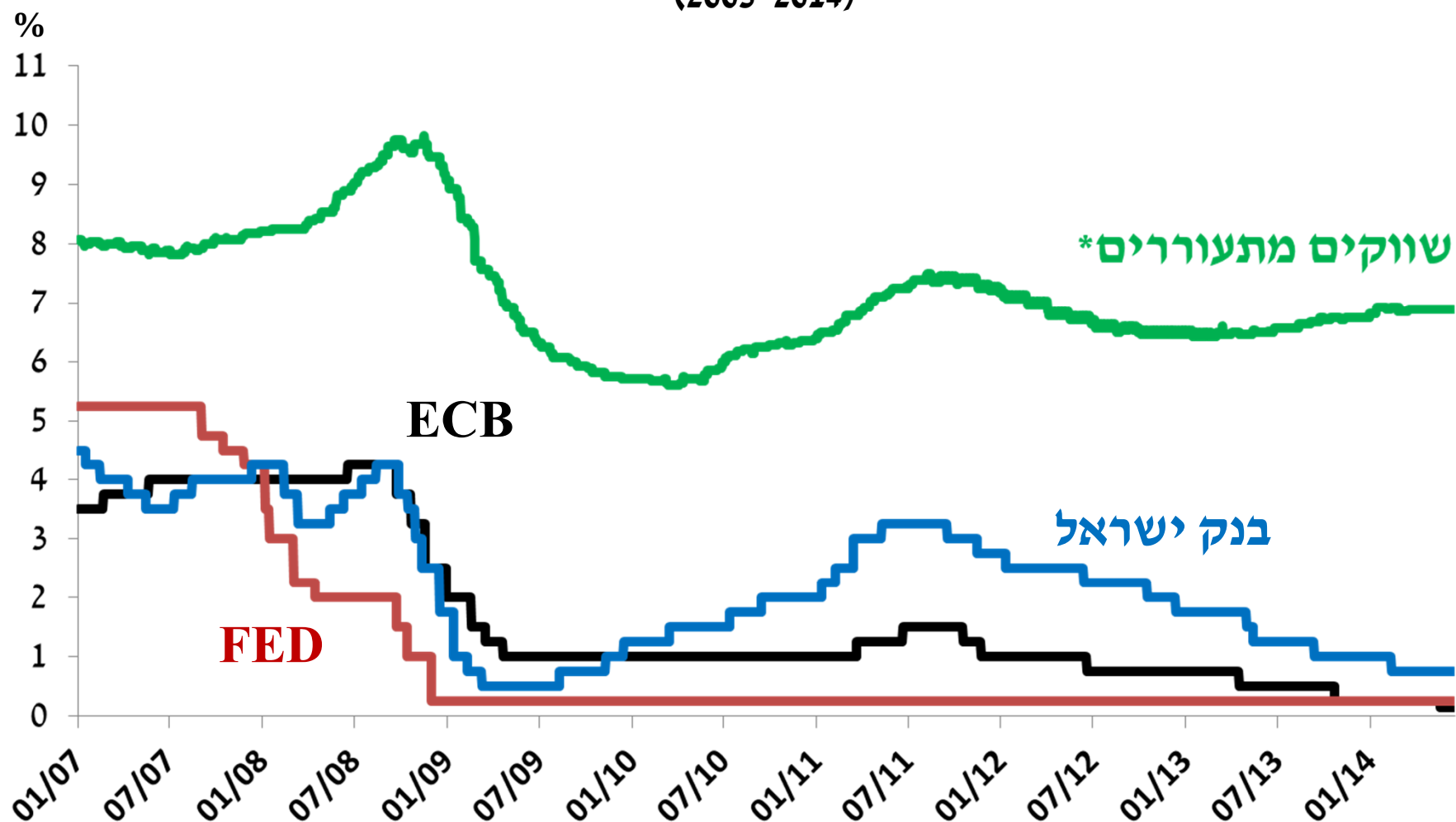

*הכנסה נטו למשק בית הינה לפי סקר הוצאות
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל

סביבת ריבית עולמית

ריבית בנק ישראל, ה-FED, הבנק האירופאי והשווקים המתעוררים*

(2005-2014)

*ממוצע פשוט של ברזיל, תאילנד, צ'ילה, רוסיה, דרא"פ והודו

מקור: בלומברג

The background of the slide features a large, light blue watermark of the Bank of Israel logo. The logo consists of a circular emblem with a menorah in the center, surrounded by the words 'BANK OF ISRAEL' in English and 'בנק ישראל' in Hebrew. The text 'התפתחויות בשוק' and 'מטבע החוץ' is overlaid on this watermark.

התפתחויות בשוק

מטבע החוץ

שער החליפין שקל-דולר ושער החליפין הנומינלי אפקטיבי

(2007-2014)

ש"ח

מדד

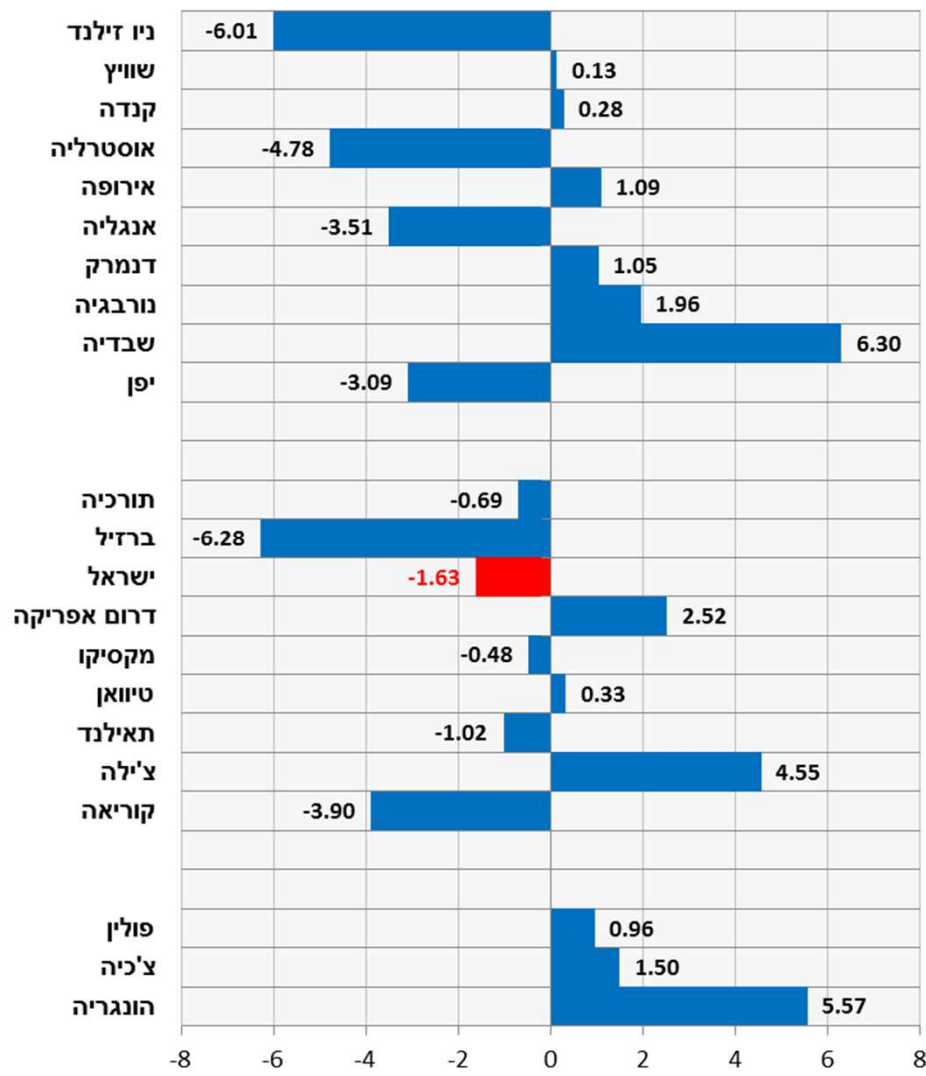
-הנתונים המוצגים בגרף "מדד לשע"ח ריאלי ע"פ שותפות סחר" הינם חודשיים לעומת גרף שער הדולר שהינו יומי.

מקור: בנק ישראל ונתוני IFS.

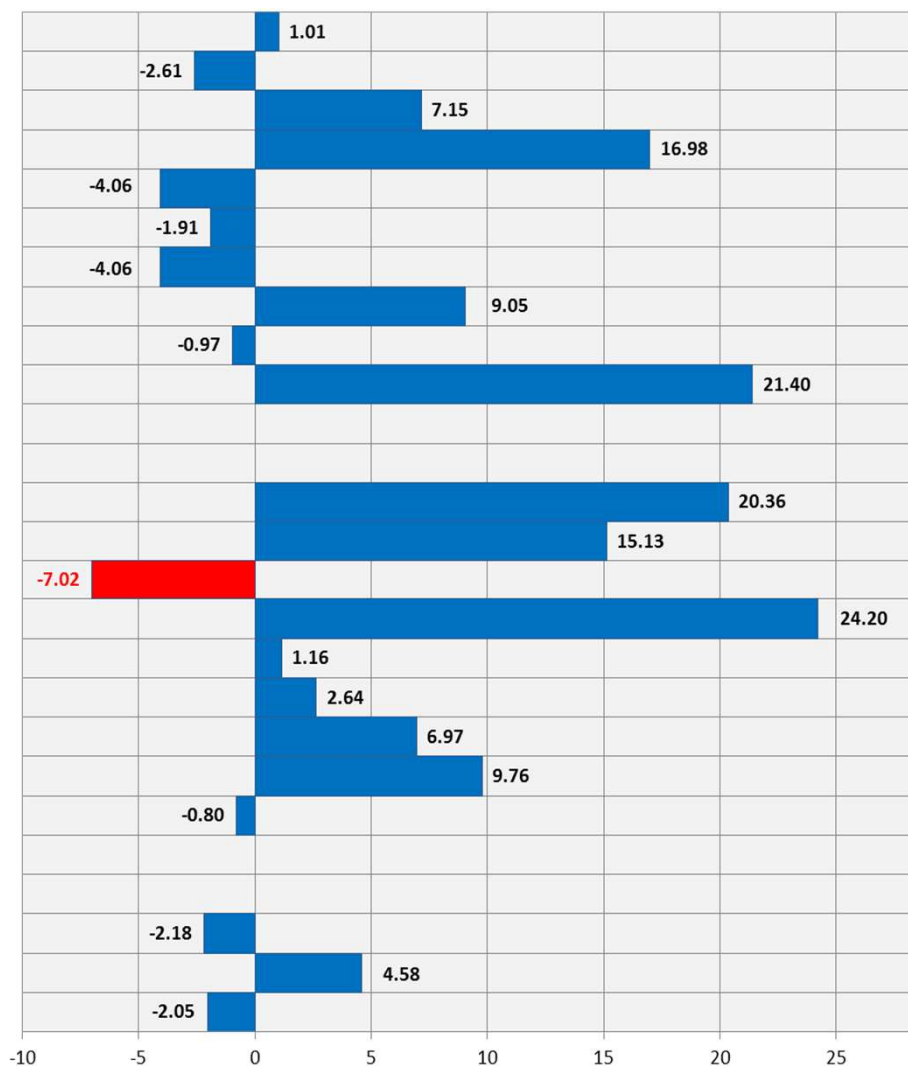
שערי חליפין בעולם מול הדולר האמריקאי (ב-%)

מתחילת השנה

2013

דולר נחלש

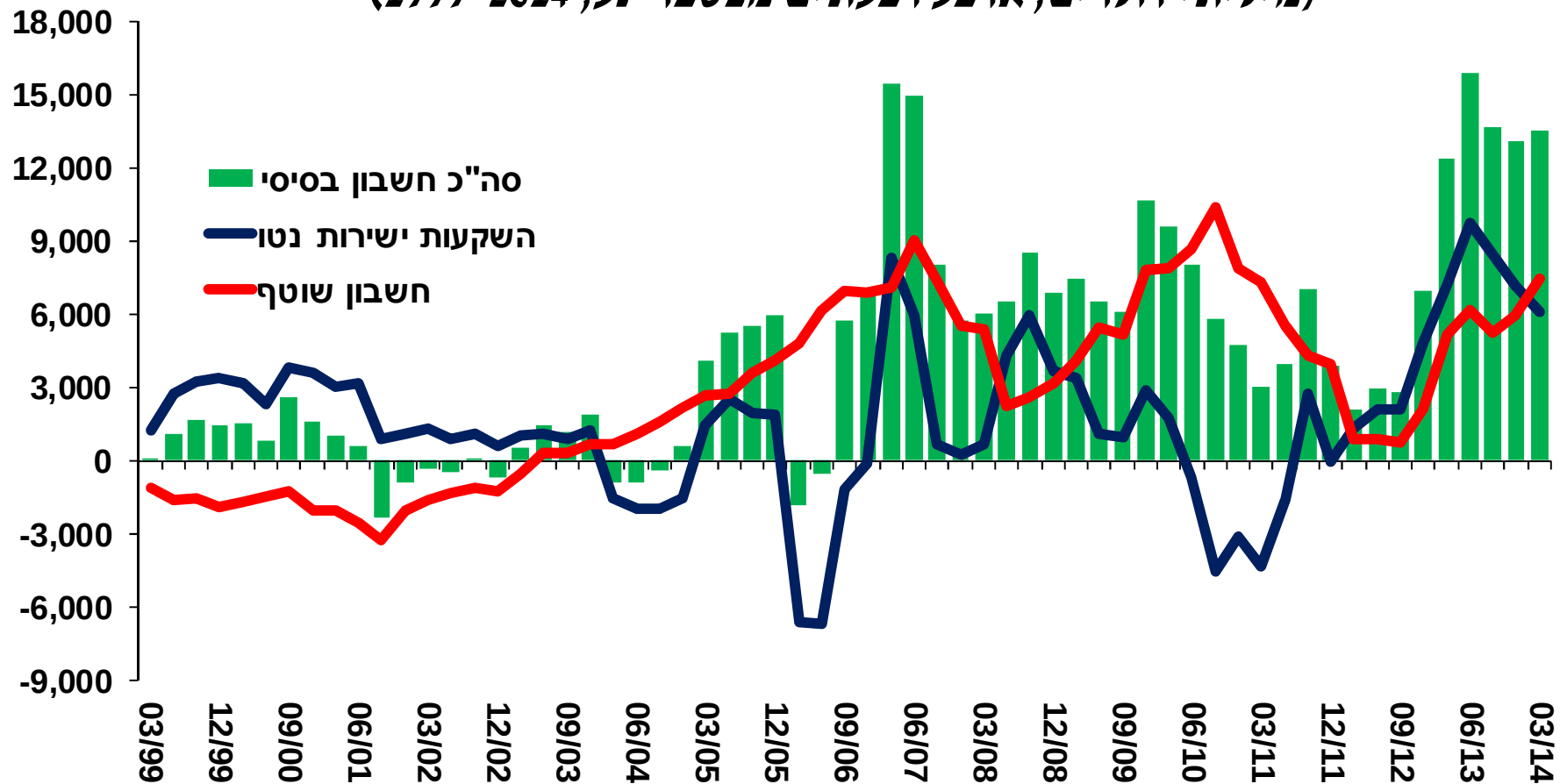

דולר מתחזק

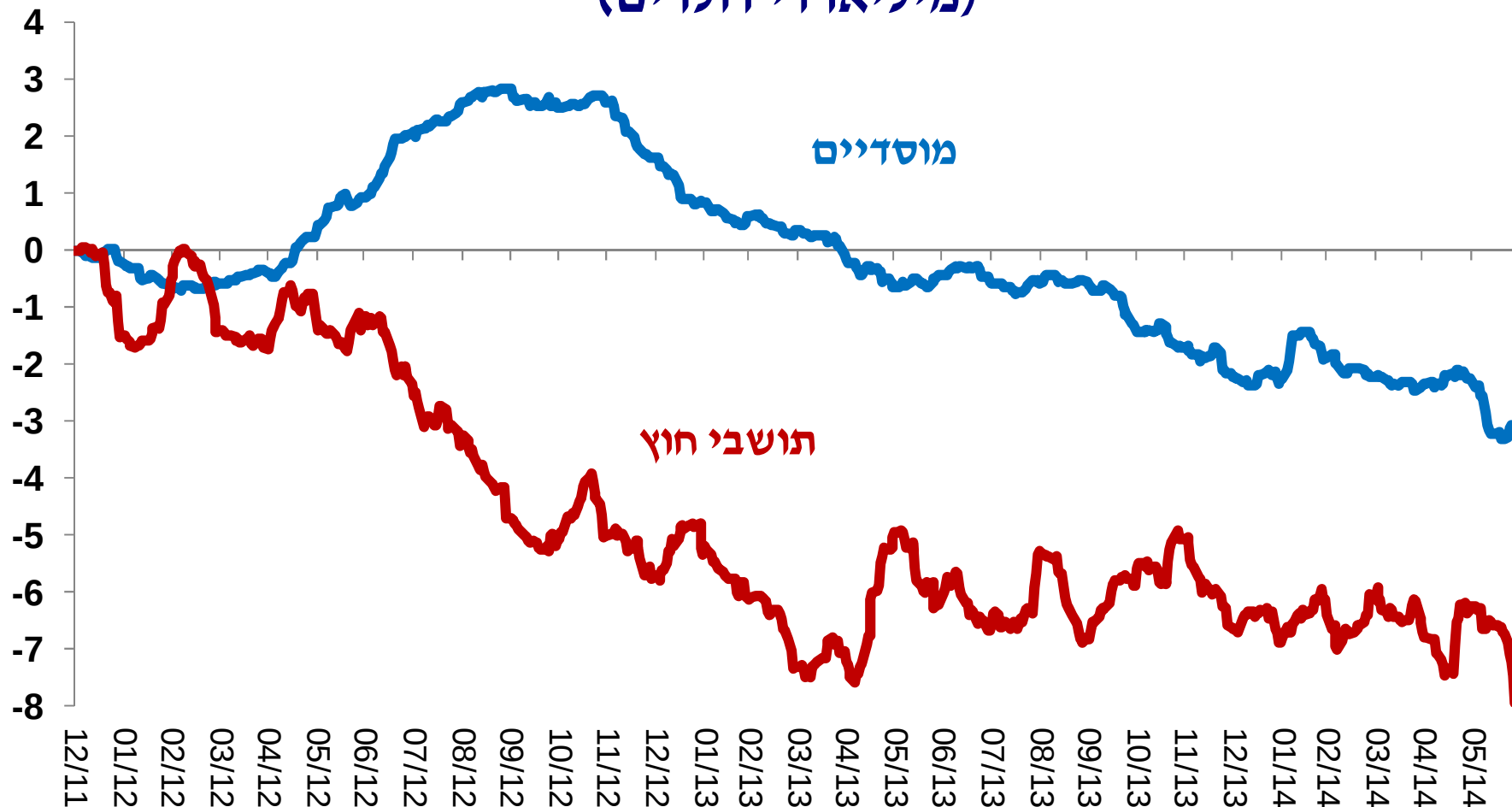
מקור: בנק ישראל

החשבון הבסיסי ממשיך להיות גבוה

החשבון הבסיסי, ההשקעות הישירות נטו והחשבון השוטף
(מיליוני דולרים, ארבע רבעונים מצטבר-נע, 1999-2014)

רכישות מט"ח מצטברות (+) של סקטורים עיקריים (מיליארדי דולרים)

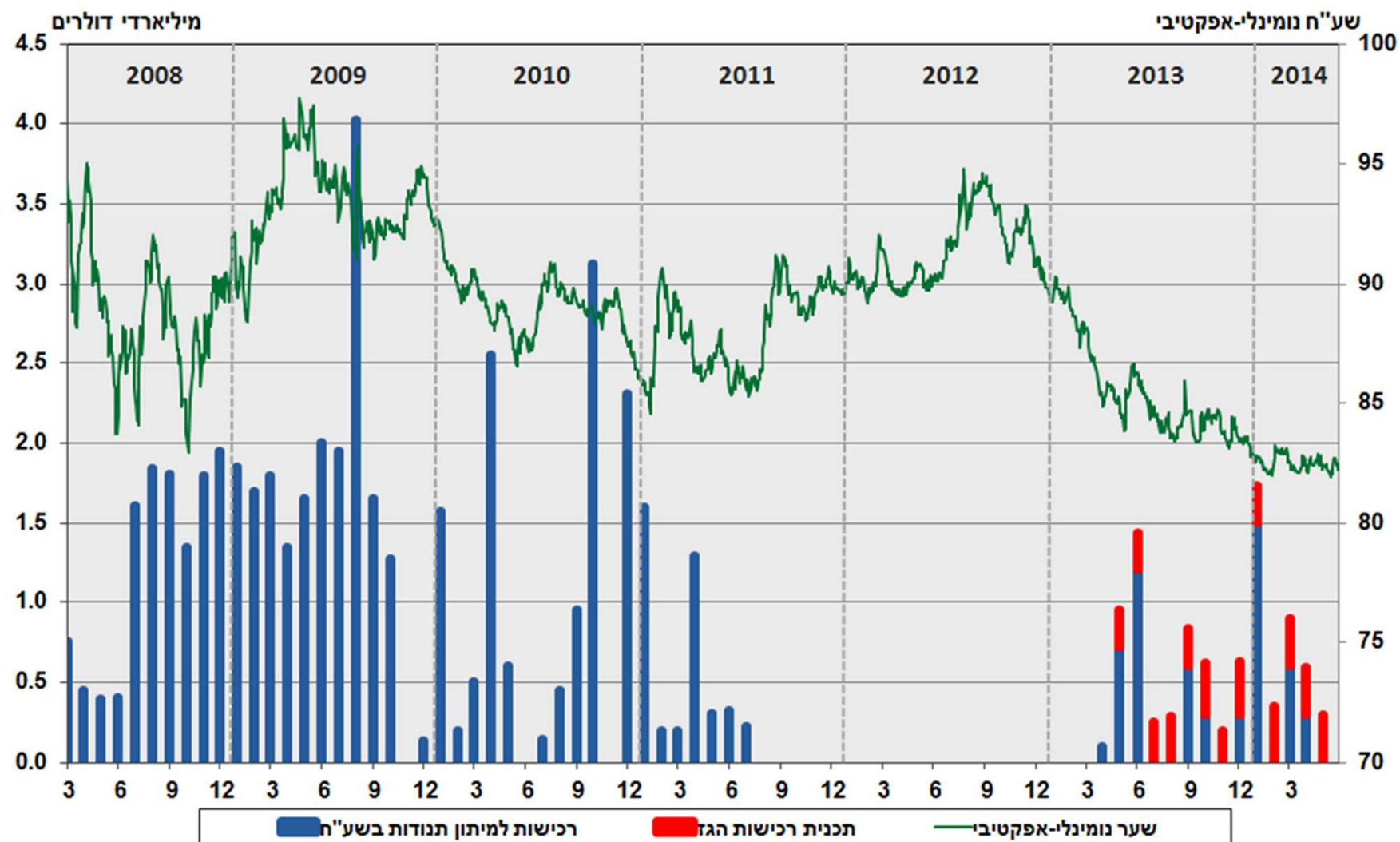

מדיניות ההתערבות של בנק ישראל

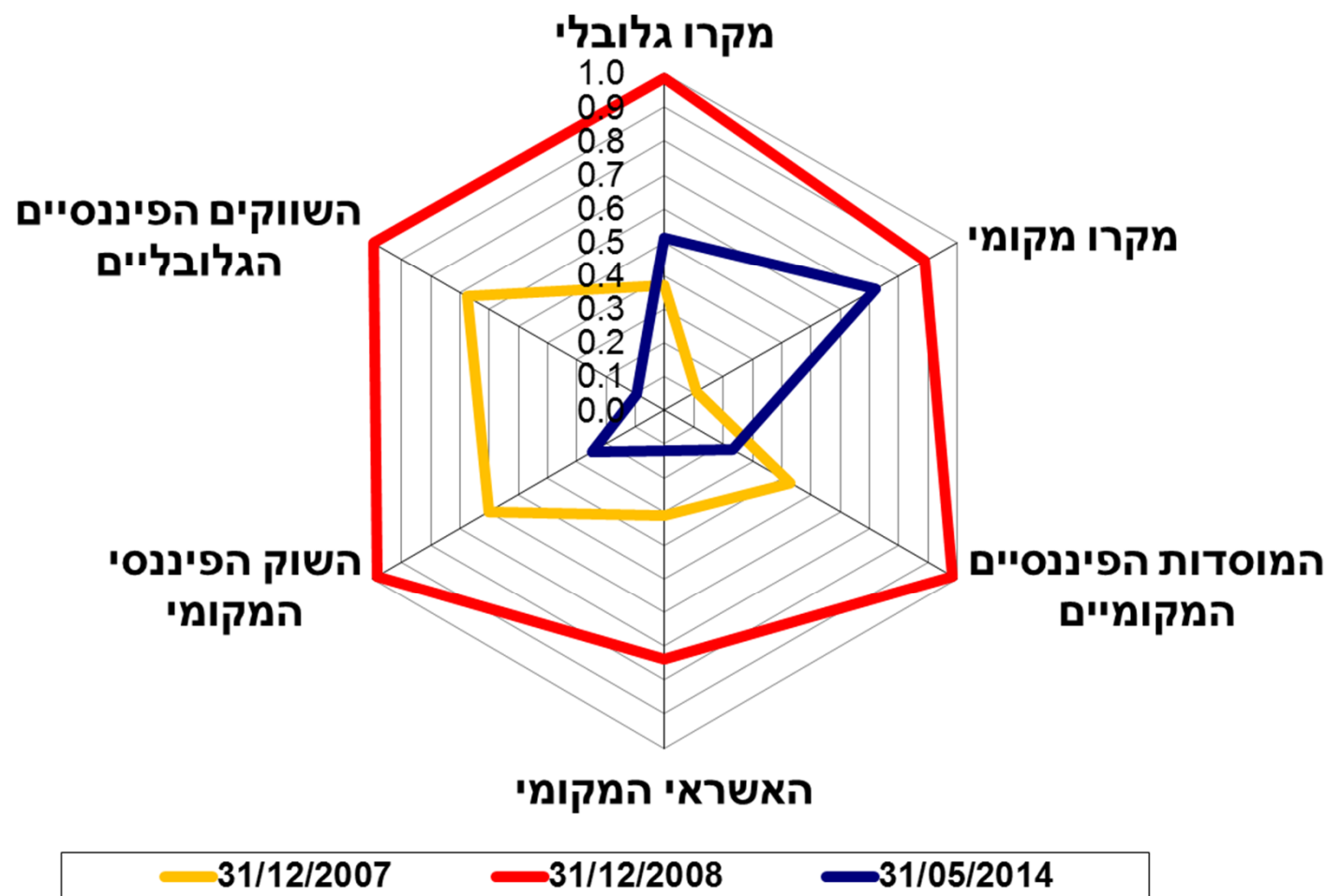
- החל מאוגוסט 2009: התערבות במקרה של תנודות חריגות בשער החליפין, אשר אינן תואמות את התנאים הכלכליים הבסיסיים, או כאשר שוק המט"ח אינו מתפקד כיאות (כשל שוק)
- החל ממאי 2013: "תכנית הגז". על מנת לקזז את ההשפעה מהפקת הגז המקומי ("המחלה ההולנדית") על שער החליפין, בנק ישראל התחיל במאי 2013 בתכנית רכישות מט"ח

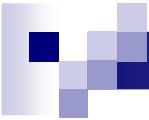
מיתון לחצי הייסוף באמצעות רכישות מט"ח

היציבות הפיננסית

הסיכונים במערכת הפיננסית הגלובלית והמקומית פחתו

המערכת הפיננסית:

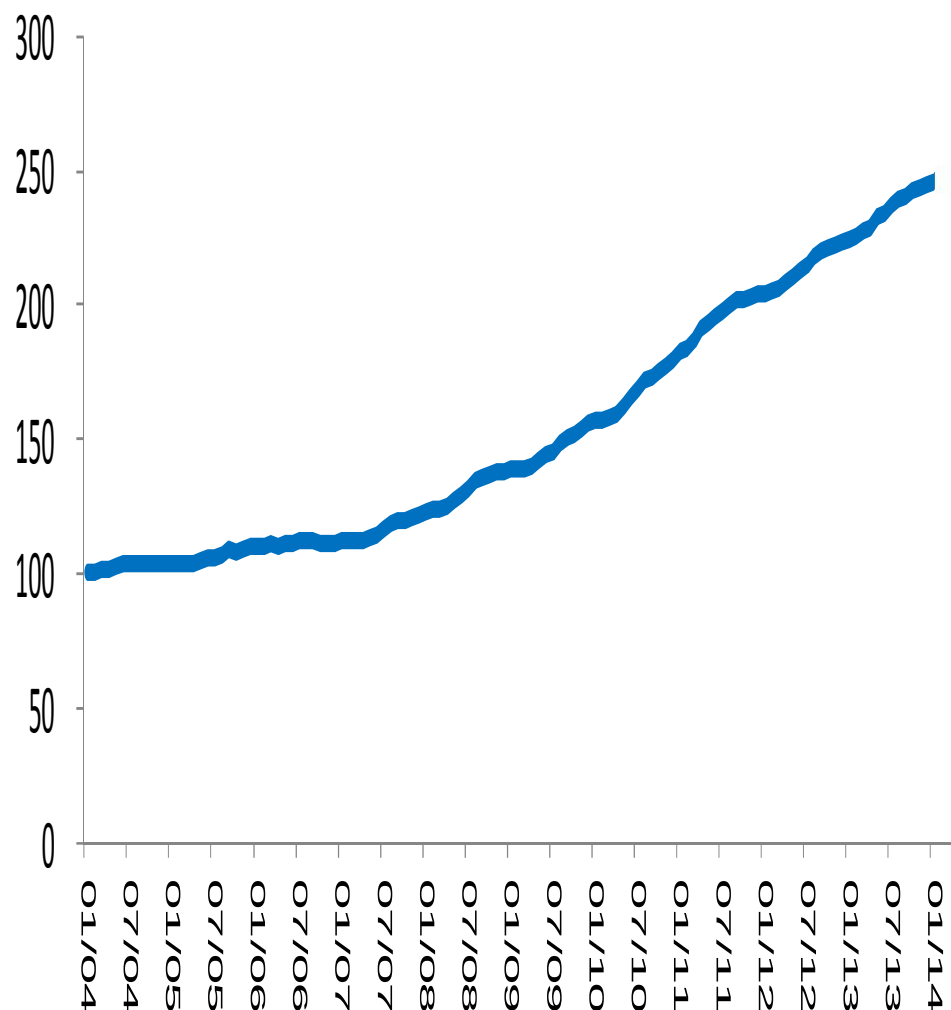
□ המערכת הפיננסית המקומית ממשיכה להפגין יציבות על אף סביבה גלובלית מאתגרת ושיעורי ריבית נמוכים בארץ ובחו"ל.

□ הסיכונים העיקריים ליציבותה של המערכת הפיננסית:

- חשיפה גבוהה של הבנקים ומשקי הבית לשוק הדיור, עלולה להוות סיכון במצב של שינויים בתנאי המשק, ובכלל זה בתעסוקה ובריבית
- תמחור חסר בשוק אג"ח חברות. עלול להשפיע על הקצאת המקורות במשק ועל החוסכים באפיק הפנסיוני

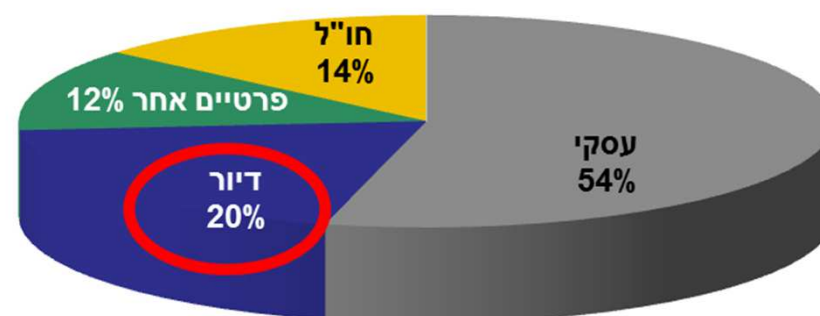
יתרת ההלוואות למטרות מגורים, סך המערכת הבנקאית (2004-2014)

מיליארדי
ש"ח

התפלגות יתרת האשראי המאזני של הבנקים

דצמבר 2007

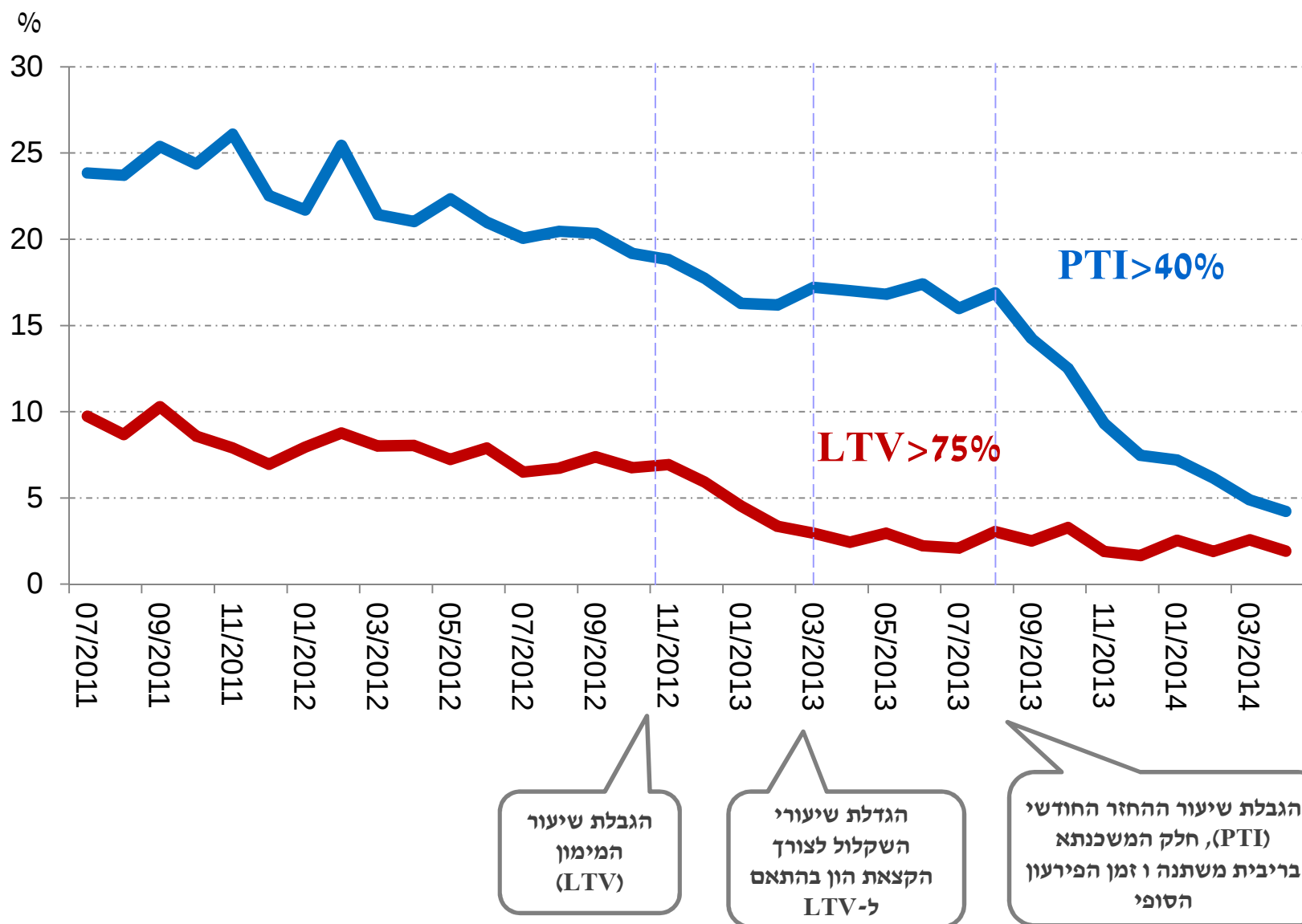
מרץ 2014

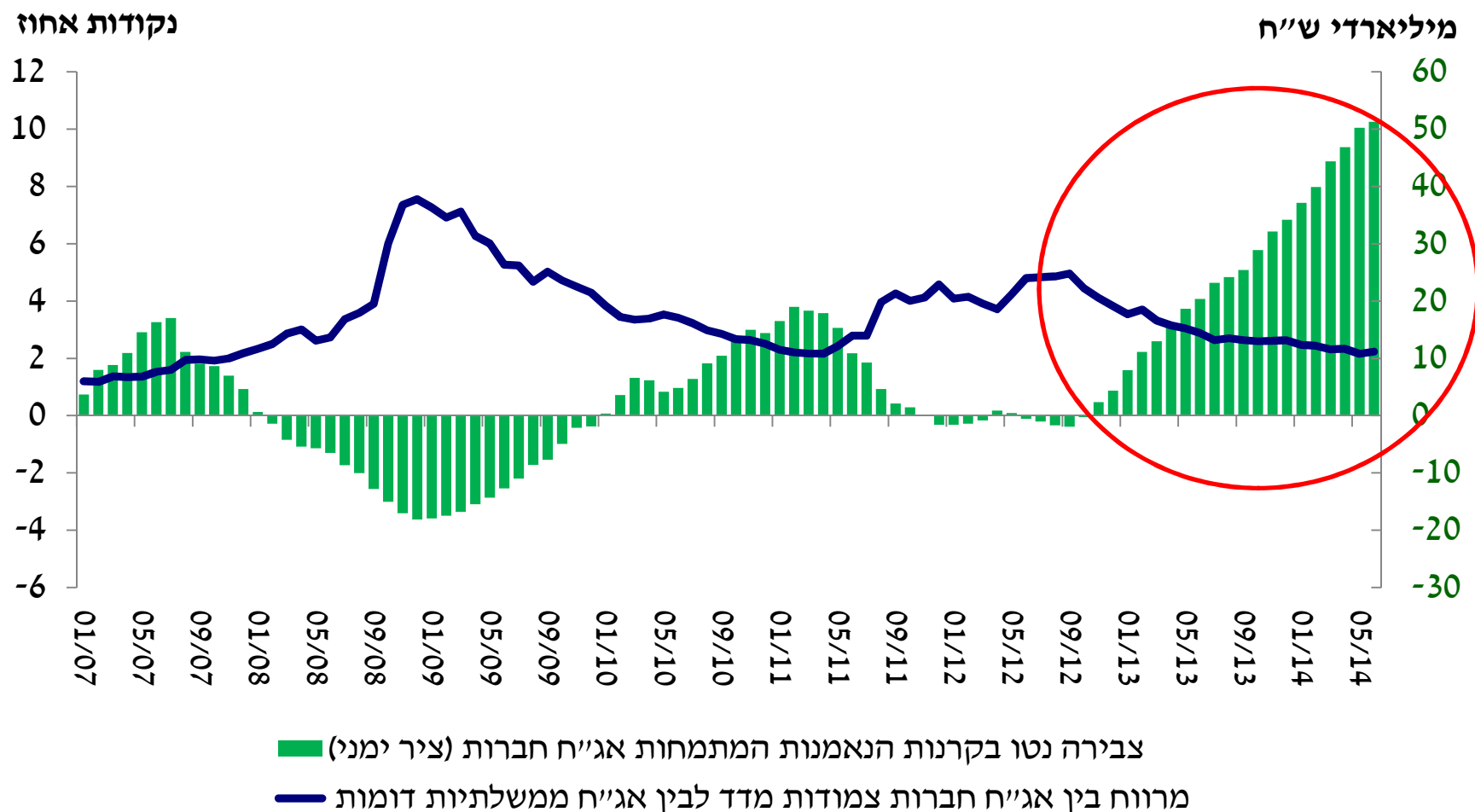
מקור: בנק ישראל

ירידת הסיכון בגין האשראי לדיור

שיעור המשכנתאות עם החזר הכנסה גבוה מ-40%, או עם LTV גבוה מ-75%

המרווח* בין תשואות אג"ח חברות לתשואות אג"ח ממשלתיות מקבילות, והצבירה המצטברת בקרנות נאמנות המתמחות באג"ח חברות

*הממוצע המשוקלל של המרווחים בין התשואות על אג"ח חברות צמודות מדד בריבית קבועה (ללא מובנות ולהמרה) לבין התשואות על האג"ח הממשלתיות המקבילות

המערכת הבנקאית

- המערכת הבנקאית שומרת על איתנותה, יחס הון הליבה כ- 9.4%, שיעור התשואה להון כ-8.7%
- נמשכות המגמות של התרחבות האשראי למשקי הבית, במקביל להמשך צמצום האשראי למגזר העסקי
- היעילות התפעולית נמוכה בהשוואה בינלאומית, נדרשים צעדי התייעלות, לרבות צמצום הוצאות השכר ואיזון מנגנוני התגמול לבכירים

הגברת התחרותיות והוגנות

נושאים עיקריים שקודמו בשנה האחרונה:

- ניהול ח-ן עו"ש במסגרת מסלולים.
- טיפול בעמלות (ביטול, הפחתה, תמחור מחדש, הרחבת השקיפות).
- הקלה על העברת הוראות חיוב בין ח-ן הבנקים.
- פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט.
- גובש מתווה לכניסת שחקן חדש – אגודה בנקאית.

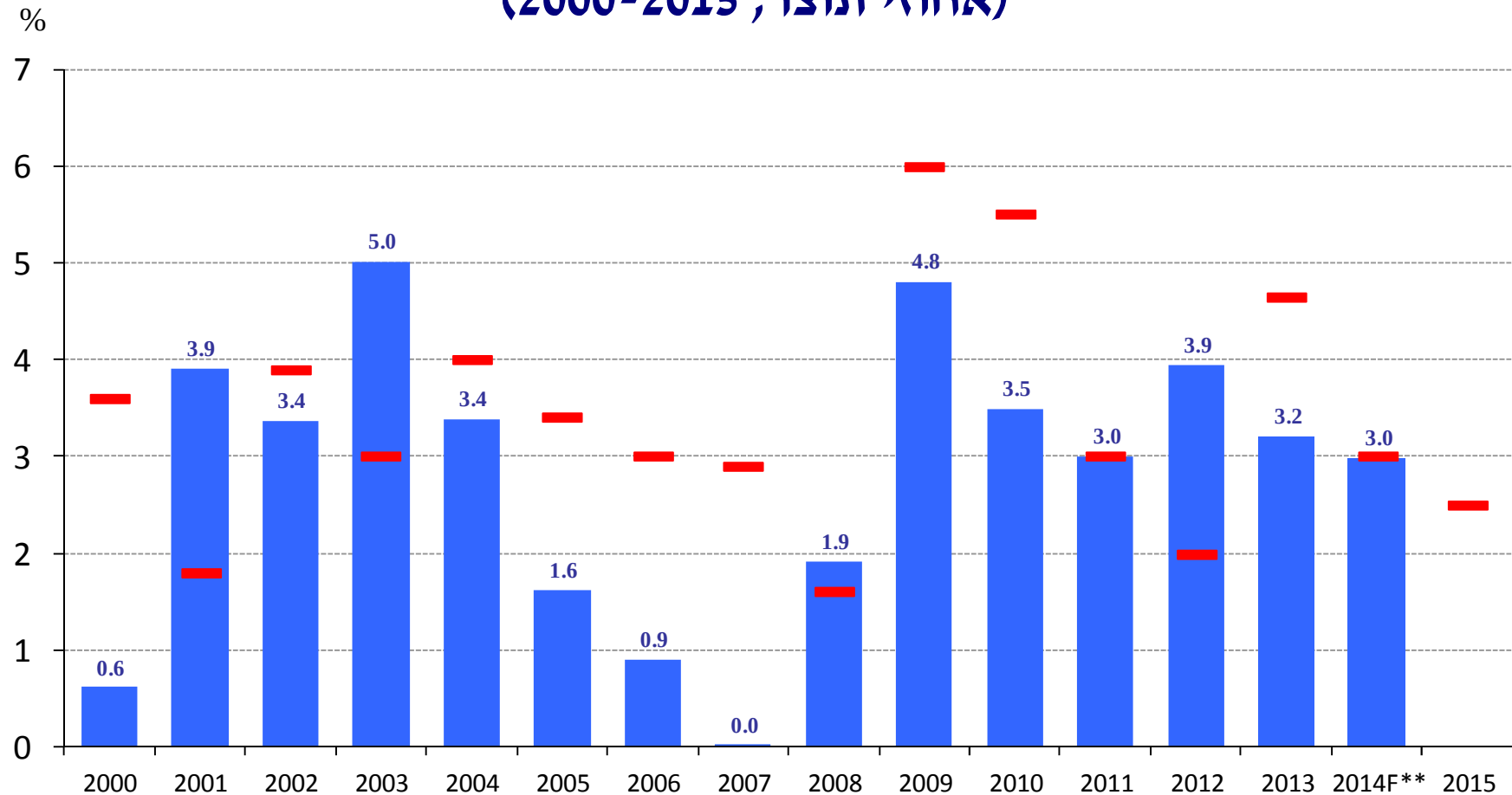
נושאים עיקריים בהמשך טיפול:

- דוח תקופתי מקיף ללקוח (ת.ז בנקאית).
- מערכת לאיתור חשבונות ללא דורש.
- פרסום מידע השוואתי על ריביות.

המצב הפיסקלי

גירעון הממשלה* ותקרת הגרעון (אחוזי תוצר, 2000-2015)

* הנתונים ללא "רווחי בנק ישראל הממומשים" וללא מתן אשראי.

** תחזית בנק ישראל בהנחה שההוצאה הציבורית תגדל לפי כלל ההוצאה, הממשלה תוריד את ההתחייבויות העודפות ושיעורי

המס יישארו קבועים.

באדום: תקרת הגירעון.

מקור: בנק ישראל

החוב הציבורי ברוטו (אחוזי תוצר, 2000 – 2015F)

תודה